

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1954

ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

Ἐορτασμός ἄρχισε με τὴν ἀκόλουθη προσφώνηση τοῦ προέδρου τῆς «Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης» κ. Κ. Γ. Κουτραφούρης :

Σεβασμιώτατε, Κύριε Νομάρχα, Κύριε Δήμαρχε, Κυρίες καὶ Κύριοι. — Τὸ Συμβούλιο τῆς Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης, ἀπὸ πολλὰ χρόνια, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ διοργανώσῃ μίαν μεγάλη πνευματικὴ γιορτὴ, γιὰ νὰ τιμῆσῃ ἢ πόλημας τὸ πιὸ ἐπίλεκτο τέκνο τῆς, τὸν ἀειμνήστο Νικόλαο Πολίτη. Κι' ἂν ἀντίξοες συνθήκες δὲν μᾶς τὸ ἐπέτρεψαν ἀπὸ τόσον καιρὸ, καὶ μᾶς ἀνάγκασαν ν' ἀναβάλωμε τὴν ἀπόφασή μας, ποτὲ ὅμως δὲν ἐλησμονήσαμε τὴν ἠθικὴ αὐτὴ ὑποχρέωσή μας. Καὶ νὰ ποῦ σήμερα μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ πραγματοποιήσωμε τὴν παλιά μας ὑπόσχεση καὶ νὰ ἐκπληρώσωμε τὸ μεγάλο μας χρέος.

Ἐν τῷ Νικόλαο Πολίτη ἀνήκει στὴν τάξιν τῶν μεγάλων σοφῶν τοῦ Γένους, κι' εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς ἥρωες τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, τοὺς ἀποστόλους καὶ μυσταγωγούς τῆς Νεο-Ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως.

Μόλις ἄρχισε τὶς γυμνασιακὰς του σπουδὰς στὴν Καλαμάτα, ἄρχισε καὶ νὰ μελετᾷ τοὺς θησαυροὺς τῆς λαϊκῆς δημιουργίας, τὰ τραγούδια, τὰ παραμύθια, τὶς παραδόσεις, καὶ κάθε τι ποῦ φανέρωνε τὸν πολιτισμὸ τοῦ λαοῦ μας. Ὄταν ἀργότερα τελείωσε τὶς σπουδὰς του στὸ ἐξωτερικόν, ὁ Νικόλαος Πολίτης κατόρθωσε νὰ γίνῃ ὁ ἰδρυτὴς καὶ ὁ δημιουργὸς μιᾶς νέας ἐπιστήμης στὴν Ἑλλάδα: τῆς Λαογραφίας.

Κυρίες καὶ Κύριοι. — Ὄταν ὁ Γερμανὸς ἱστορικὸς Φαλμεράϋερ μετὰ τὰ συγγράμματά του προσεπάθει νὰ πείσῃ τὸν κόσμον, ὑποστηρίζοντας ἀνεδαφικὰ καὶ πεπλανημένες θεωρίας γιὰ τὴ Σλαυικὴ καταγωγὴ μας, ὁ Νικόλαος Πολίτης ἀγωνίσθηκε σκλη-

ρὰ καὶ κατόρθωσε νὰ καταφέρῃ ἀποφασιστικὰ πλήγματα στὶς ἀνθελληνικὰς αὐτὰς δοξασίας. Αὐτὸς μετὰ τοὺς ἀειμνήστους Παπαρηγόπουλο καὶ Χατζιδάκι διέψευσαν καὶ μετὰ σοβαρὰ ἐπιχειρήματα ἀπέδειξαν τὴν πλάνη στὶς θεωρίας τοῦ μισέλληνο Φαλμεράϋερ. Νὰ σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερο, δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται.

Γιὰ τὰ μαθητικὰ χρόνια τοῦ Νικολάου Πολίτη θὰ σᾶς μιλήσῃ σὲ λίγο ὁ γιὸς του κ. Λίνος Πολίτης, Καθηγητὴς τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Τὴν ἐθνικὴ ὅμως καὶ ἐπιστημονικὴ ἀξία τοῦ ἔργου του, θὰ ἔχῃ τὴν εὐγενικὴ καλοσύνη νὰ μᾶς ἀναπτύξῃ ὁ κ. Στίλπων Κυριακίδης, Καθηγητὴς τῆς Λαογραφίας στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ πρᾶγματι ἀντάξιος συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τοῦ Νικολάου Πολίτη.

Καὶ τοὺς δύο, ἡ «Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη» αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσῃ θερμὰ γιὰ τὴν προθυμίαν, μετὰ τὴν ὁποία ἀπεδέχθησαν τὴν πρόσκλησίν της καὶ γιὰ τὴν ἐμπρακτὴ συμμετοχὴν στὴν προσπάθειά της.

Ἐπίσης ἐκφράζομε τὶς ἐγκάρδιες εὐχαριστίας μας πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας κ. Σωκράτη Κουγέα, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς κυρίους Γεώργιον Πολίτην καὶ Ἀλκην Πολίτην γιὰ τὴν ἠθικὴν συμπαράστασιν, τὴν ὁποία εὐγενικὰ μᾶς προσέφεραν στὴν ὀργάνωσιν τῆς σημερινῆς σεμνῆς ἑορτῆς.

Ἡ «Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη» εἶναι εἰλικρινὰ εὐτυχὴς γιὰ τὴν ἐπίσημην συμμετοχὴν τοῦ Δήμου μας στὴν πνευματικὴν αὐτὴ μυσταγωγίαν καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Δήμαρχον νὰ λάβῃ τὸ λόγον.

ΓΕΩΡΓ. ΚΟΥΤΡΑΦΟΥΡΗΣ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΑΛΑΜΩΝ

Τὸ ἠθικὸ μεγαλεῖο μιᾶς πόλεως δὲν πηγάζει μόνον ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἠρώων τῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς δημιουργίας τῶν ἠρώων τοῦ πνεύματος.

Τὸ πνεῦμα δὲν ὑπάρχει καὶ δὲν μεγαλοουργεῖ χωρὶς τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλευθερία δὲν καταξιώνεται καὶ δὲν διαιώνεται χωρὶς τὸ πνεῦμα. Οἱ Μαραθῶνες δημιουργοὺν τοὺς Παρθενῶνες, ἀλλὰ οἱ Παρθενῶνες δικαιώνουν τοὺς Μαραθῶνες.

Ἐν τῷ Νικόλαο Πολίτη, τὸν ὁποῖον τιμοῦμε σήμερα, εἶναι μίαν πνευματικὴν δόξαν ὅχι μονάχα διὰ τὴν Καλαμάταν ποῦ τὸν γαλούχησε, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλοκληρον τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐλάμπρυνε μετὰ τὸ φῶς τῆς πνευματικῆς του δημιουργίας.

Ἐν τῷ Νικόλαο Πολίτη εἶναι ἐκεῖνος ποῦ

μετὰ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδίαν του ὕψωσε τὴν βαθύπλουτη ψυχὴν τοῦ λαοῦ μας ὡς Κιβωτὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ὡς Ναὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ὡς ἐλάχιστον δείγμα τῆς μεγάλης τιμῆς μετὰ τὴν ὁποίαν ὀλόκληρος ἡ Πόλις περιβάλλει τὴν μνήμην τοῦ Νικολάου Πολίτη, τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν προχθεσινὴν του συνεδρίασιν ἀπεφάσισε νὰ μετονομάσῃ ἕναν ἀπὸ τοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῆς Πόλεως, τὴν ὁδὸν Εἰρας, σὲ ὁδὸν Νικολάου Πολίτη.

Πέραν ὅμως ἀπὸ ὅλα τὰ σύμβολα καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μνημεῖα, ἡ εὐγενικὴ μορφή τοῦ Καλαματιανοῦ σοφοῦ, θὰ ὑπάρχῃ πάντα ζωντανὴ στὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ μας, μετὰ τὸ ἐξάσιστον φωτιστέφανον τοῦ Ἑλλήνοσ καὶ τοῦ Ἀνθρώπου.

ΠΑΝΑΓ. ΚΑΙΣΑΡΗΣ